

M. T. B. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. Ref.

Ser.

1481

Title: *Satpadi Tilka*

1481

Incomplete

: Satpadi Tika		: Title
:	:	: Author
:	:	: Editor
:	:	: Year, Vols.
:	:	: Publisher
1481 :	: Pages 168 + 13 -	: Remarks

पंटी १

॥ आगणेशाय नमः ॥ ॥ नत्वा रामं रमानाथं श्री कृष्णं शङ्करं तथा करिष्यामि हि व्याख्या
नं षडध्याः सुगमाहरेः ॥ ॥ वेदविरुद्धकर्मनिष्ठानोत्पन्नदुरितदावानलविदग्धातक
णानूरिषय रसतृप्ता वडिना कृष्टदय विस्तु विमुरवान्समुद्दिधार्षुः श्रीमच्छंकरः षडश
स्तोत्रं प्राणिनाय ॥ तत्र विषया सवप्रया सवप्रमादापहत विवेकानां विस्तु विप्रगुरु ज्ये
ष्ठेष्वितया दुरितोत्पत्तिमा कलयत निवृत्तिमेव तावत्प्रार्थयते ॥ अविनयमिति ॥ अविनयम
पनय विस्तोदमय मनः श्रमय विषय रसतृप्ताम् ॥ नूतन दया विस्तारय तारय संसार सागर
तः ॥ ॥ इह खलु मणिलेश्वराणाञ्जकवर्तिनाञ्च ताडनदंडादि निरपराधहमेति सर्वजनीतं ता
डनाधिकारस्य तपनतनय प्रत्नत्वान्न तत्र स्वातंत्र्यम् ॥ अणिमादिगुणस्येश्वरस्य लक्ष्मीक
लत्रत्वान्न दण्डपेक्षापि ॥ गजेन्द्रादिभिः सन्निवृत्तिकामैः स्तुत एव न गवानिति प्राप्तापरा ॥

धनिवृत्ति यतः स्वयमपि स्तोविस्तो इति ॥ विस्तु शब्दस्य तत्प्रधानत्वात् ॥ विस्तु व्याप्तावित्यस्य धातो
विस्तुरिति रूपसिद्धिस्तै न विस्तु शब्देन जगद्व्यापकः परमात्मोच्यते ॥ ननु व्यापकमात्रवाचकत्वे
आकाशादिवाचकता किं न स्यादिति चेन्न ॥ तेषामव्यापकत्वान्न ताति व्याप्तिः ॥ व्यापकत्वं हि स
र्वमना सर्वसंबन्धत्वं तु दपिकल्पित सर्वाधिष्ठानत्वं न च तदाकाशादावस्ति तस्य तत्कार्यत्वा
त् ॥ इह मेव सर्वखल्विदं ब्रह्मेति श्रुत्वा सर्वमस्मिन् कल्पे ब्रह्मणो न तु बाधित प्रपञ्चस्वरूपत्वम
मप्राप्तदत्ते हेतुनापि बाधशङ्को दद्यात् ॥ कारणं हि कार्यं व्याप्नोति मृदादिवत् ॥ न च का
र्यत्वाप्रसिद्धिः ॥ तस्मादाह तस्मादात्मनः आकाशाः संनूत इत्यादि श्रुतेस्तदवगन्तव्यम् ॥ न च
नयेव श्रुत्या ब्रह्मणो विकारित्वसिद्धिरिति वाच्यं ॥ राजानृत्यवद्ब्रह्माज्ञानकारणत्वस्य ब्रह्मा
ण्डपचारात् ॥ ततो विस्तुस्तुत्या अपराधहमाकृपोद्रं कयोः प्रसिद्धत्वात् स्तोति ॥ हे विस्तो हे व्या

५० टी० ५० ॥ सर्वोपद्रवनिदानमविनयमपनयनिराकुरु ॥ राज्ञोगजयोनिप्राप्तौ मुन्यविनय
 दौमु ॥ रापएवनिदानमितिप्रसिद्धं ॥ धनदसुतयोः प्रसिद्धैव नगयोनिप्राप्तौ तदे
 तुता ॥ अविनयदौमुख्यदेवहिरण्यकशिपुपरावणाशिशुपालादयो निहता नक्तकरुणया
 करुणानिधिनानगवता ॥ कशिपुगवहाशिशुपालादयो विहृतयेनेवश्रुतियोगिमन
 सोरगोचरेणाब्रह्मणा पांडवदास्यमाचरितं ॥ तथाचविनयाविनयौशुनाशुनयोर्हेतूद्
 तितनिवृत्तिमेवाहोप्रार्थयतोतनुजावण्यविभवपरिजनविद्याकुलयेवनादिषुसत्त्व
 पिजननपात्रेषुतद्विलक्षणेषुचदास्यसौहार्दाचरणविनयस्तदनावोविनयः ॥ तत्रम
 नोनियहस्येवतदपाकरणहेतुत्वान्ननियहमेवप्रार्थयते ॥ दांतमनसोहि नम्रातवा
 तितेनतदमनमेवकामयते ॥ हेविष्णो मनोदमयनिवृत्तविषयाकारवृत्तिकंकुरु ॥ तदम

ननुमुत्पादिनिरप्यशक्यं ॥ उक्तं च ॥ अप्यधिपानात्महतः सुमेरुमूलनादपि ॥ अपिचशरा
 नात्माधोविषमश्चिन्ननियहः ॥ विषयवासनाक्षुब्धमनोदुर्हान्तंभवति ॥ नोदितकारचर
 णपुरुषादिवविषयाकारवृत्तिनिवृत्तावयत्नेनेवतदमनंभवति ॥ वृत्तिनिवृत्तिश्चतृष्ठा
 हयहेतुर्भवतीति तदमनहेतुत्वेन ॥ तृष्ठापरतिंप्रार्थयते ॥ हेविष्णो विषयरसतृष्ठांशम
 योपरतिंनयनिवृत्तिंप्रापयेत्यर्थः ॥ विषयाः स्रक्कंदनवनितादयः ॥ विषिण्वन्निनिवधं
 तिप्राणिचित्तंस्वेनरूपेणनिरूपणीयं कुर्वन्तीति विषयास्तुतोरसोविषयरसस्तस्मिन्
 तृष्ठाविषयरसतृष्ठा ॥ रसद्वयरसोविषयरसोमधुरतिक्तवदुकपायाम्लजवणजहण
 ॥ यद्वाविषयेष्वत्यर्थपरमार्थज्ञानंरसज्ञानंरसतृष्ठाविषयरसतृष्ठापरमार्थज्ञानंवि
 नांतृष्ठात्यन्तेरसंभवत्तदस्यथागजतुरगमुवर्णादिष्विवतृष्ठादावपिलोकतृष्ठास्यात्

अत्रापिरसद्वरसद्वतिसमासः॥ वस्तुबुद्ध्याविषयोत्पत्ता॥ अविनयनिवृत्त्यादिफलत्वेन नूत
 दयां प्रार्थयते। नूतदयामिति। यद्वा दुर्विनाताः। दातृचिन्ताः प्राणे मात्रवधे प्रवर्तन्ते प्राणिमा
 त्रे परदुःखासहिष्णुता जहणदयोत्पत्तौ तु सर्वमङ्गलजहण नूतद्रोहानुत्पादो नवति।
 साधिकेन तां प्रार्थयते नूतदयामिति। नूतेषु प्राणिषु दयानूतदयानिरुपधिपरदुःखप्रहा
 णेष्ठतां विस्तारय प्रत्यहमत्यंतमधिकाङ्क्षित्वर्थः॥ एतत्फलत्वेन संसारनिवृत्तिं प्रार्थयते
 । तारयेति। संसरणहेतुः संसारोऽविद्याकर्मविषयासक्त्यादिः स एव सागर इव सागरः सं
 सारसागरः॥ आसक्तिरपि जडभरतस्येव जन्महेतुर्नवति॥ यथा सागरपतितनृणां काजल
 कीयद्वानांतरदुपतितानां तैश्चल्यंतयेह कर्मप्रहापतितानां मुक्त्यापकृष्टकर्मनुसा
 रेण तातायो निपरिन्नमणान्तैश्चल्यमति सागरोपमः संसारः। सागरत इति तस्मिन् प्र

३

सयः। तारयसास्वकपोत्यादित ब्रह्मात्मा परोक्षसाक्षात्कारेणाविद्यातत्कार्यबाधंधारीक
 त्वसंसारसागरपारनूतं ब्रह्म प्रापयेत्यर्थः॥ ईश्वरकृपानुपतैर्न श्रवणादिना तत्त्वज्ञानं न नवति
 । तदुपतैर्न च तवतीतीश्वरकृपैवासाधारणकारणं तत्त्वज्ञानोत्पत्तौ। मानादिनापि सागरसा
 म्यमुक्तं संसारस्य दृष्टैः॥ न गवन्नुदधौ मृतिज्जन्मजले मुखदुःखेषु पतितं व्यथितं। क
 पयाशरणगतमुद्धर मामनुशाध्युपसन्नमनस्य गतिमिति। एतन्नुसकारणं संसारो
 छेदस्तत्त्वज्ञानसाध्यस्तत्त्वज्ञानञ्च श्रवणादिनियतं तथा च तेन विना कथं तत्त्वज्ञानोत्पत्ति
 र्न हि दंडादिनियतो घटः पटादिहेतुनोत्पद्यत इत्याद्याश्च परमकारुणिको न गवानुश्रां
 करस्तदनुष्ठानासमर्थानां तत्त्वज्ञानोत्पत्तावन्तरेण साधनं स्तुतिनमस्काररूपां न किं दृश
 यति दिव्यधुनामकरदे इति॥ दिव्यधुनामकरदे परिमलपरिजोगसच्चिदानन्दे॥ आप

तिपदारविंदेनवनयखेदहिंदेवन्दे॥२॥आपतिपदारविन्देअहंवन्देनमस्कारोमि।पदेअ
रविन्देद्वारविंदेपदारविंदोपातातिपतिःश्रियःपतिःश्रीपतिःश्रीपतिस्तस्यपदारविं
देवंदे।ननुपदारविंदयोरनेदापादकःकतरोधर्मः॥अरविंदनादस्यपदप्रवृत्तौनि
मित्तनूतोधर्मोऽवशंपवाच्योऽनथातेनविनाप्रवृत्तौपदमात्रंपदार्थमात्रेप्रवर्ततेतेन
स्मादयमर्थोबोधमदतीश्वरेछारूपःसङ्केतःप्रत्यक्षमिथादितिचेत्ताअरविंदस्यज्ञाणं
दंडविनाशित्वात्सच्चित्सुखस्वरूपपदरूपाज्ञावान्ततन्नरूपाऽरविंदनादप्रवृत्तिः॥
नापिजहणयाप्रवाहतीरवदविनाज्ञावाज्ञावात्प्रवर्ततेचतन्नारविंदनादस्तस्मा
द्वैर्यक्तौयादिसिंहगतगुणयोगाद्यथासिंहशब्दःपुंसिप्रवर्ततेगुणसाम्यमादायतथात्रो
त्पन्नसादमधुकरासक्तिजहणगुणगुणसाम्यमादायारविंदनादःपदयोःप्रवर्त

नै।तद्यथा॥यथामधुकरोऽरविंदकोशेप्रविश्यनिदातांपजहति।तथाजगत्सर्वस्वामते
मधुकरंपदारविंदकोशेप्रवेधंतांपजहति॥सचारविंदकोशमधुजसुखमधिगच्छति।ज
कचिन्नमधुकरानित्यनिरतिशयपरमानंदजहणयाश्रुतिप्रतिपाद्यंसुखमधिगच्छति॥
ननुसुखस्यजन्मत्वात्कर्मानुसारेणसातिशयत्वाच्चकथंनित्यनिरतिशयतेतिचेत्तावि
ज्ञानमानंदब्रह्म॥आनंदंब्रह्मेतिव्यजानीयात्॥योवैचूमातसुखमित्यादिभिःश्रुतिवा
क्यैःसुखस्यब्रह्मरूपताप्रतिपादनान्नतज्जन्मता।तन्नतदजन्मत्वेतदर्थिनांविषयोपदानं
नस्यादितिवाच्यं।पूर्वशुक्तकर्मोपस्थापितस्रगादिविषयेद्रिंयसन्निकर्षजन्मनित्यनि
त्यसुखाकारवृत्तिसत्तावेवसुखात्तन्निन्नमोवाजानां॥विषयसातिशयत्वेनतज्जन्मनि
त्यसुखाकारवृत्तिमातिशयतायांसुखसातिशयतान्नमोवाजानान्नथेवावगन्तव्यः॥

पट्टप. २०. तथा जगत्प्रसादेनैव यत्र क्वचिज्जगति प्रसादस्तदतिरिक्तस्य प्रसादस्यैवाज्ञावात्तापदा
रविंदवंदनप्रयोजमाह। नवनयपेदधिदवदइति॥ नवः संसारस्तस्माद्भयं नवनयंतद्धेतु
को नाना योनिवासजनितस्त्रिविधतापरूपः पेदश्चतयोश्चेद्वनमात्यत्रिकानि वृत्तिया
न्मां चित्तनिवेशमान्त्रेणैव ननु मेथुनादिनेव दुःखनिवृत्तिमान्त्रहेतुत्वमिति पदारवि
दसाम्प्रमाचार्या एव वा वदन्ति। दिव्यचुनाति। दिविनवा दिव्या साचा सोधुनी च दिव्यधुनी
गंगासैव मकरंदइव मकरंदो ययोस्तो तथास्तानपानदर्शनस्मरणादिभिः प्राणिनां
दुरितानि धुनोति वाधुनी पुनः किं विशिष्टे पदपरिमलपरिज्ञोगसच्चिदानंदे परिमल
परिज्ञोगः सच्चिदानंदो ययोस्त तथा परिमलः सङ्घौक्तव्यं तस्य परिज्ञोगोऽस्यार्थमाधि
क्यं। संज्ञासौ चिच्चासावानंदश्चेति सच्चिदानंदः। स एव परिमलगुणसाम्प्रतिम

ज्ञोऽस्यापि नक्तमनो जमरहारित्वा दने दोषचारः सदित्युक्ते वैशेषिकादीनां सत्ता सामात्यमा
दायसिद्धसाधनता तद्धावृत्त्यर्थं चिदिति पदं तैः सत्तायाश्चिद्रूपतानङ्गीकारात्॥ तस्य मनो
जमरहारित्वाज्ञावादानंदपदमुपात्तां तस्य च तत्संभवति सुखवृत्तावडिशकृष्टहृद
य एव सर्वे जितुः प्रवर्तते। तथापि नैयाकादिमुखवदनित्यता स्यात्तदवाक्यं सदिति॥
तज्जाग्रदुक्ता नुचित्यदेनेव प्रमुक्ता॥ पदारविदसच्चिदानंदयोः पद्यपिननेदस्तथाप्य
त्मनश्चेतन्यमिति वदने देपिने दोषचारो न जानादिक्रियार्थं न च नेदे प्रमाणमा
स्ति नवा। आद्ये घटादिवज्जडत्वादयो दोषाः स्युर्न हितदग्रहेनेदग्रहः शाक्यः अत्रत्ये
शशृष्टजवन्तनतिफलदातृत्वे इति चेत्तायदि मानेनैव वस्तुसिद्धिस्तर्हि माने मानम
स्ति नवा। आद्येऽनवस्थात्मा प्रयावसाधकत्वञ्च घटादिवत् अत्रत्ये तदहितस्य शशृष्ट

वत्तायास्त्वयेवोक्तत्वात्। इतरेतरसाधकत्वेत्वमोऽन्याश्रयतारुद्धतेव। किंच सति प्रमे
 येमानं प्रवर्ततेऽसतिवा। आद्येनमानप्रयोजनं मेयस्य तत्प्रवृत्तेः प्रागेव सत्त्वात्। असत्य
 पिनप्रमाणप्रयोजनं न हि प्रमाणमसत्ककर्तुमर्हति। किंच प्रमाणं प्रमेयं न वति न वा
 । आद्येन साधकत्वं घटादिवत्। अत्ये सप्तमरसवदसत्त्वमेव मानस्य। अतिधेयत्वयो
 र्याप्तेः। ब्रह्मणित्वनिधेयत्वात्। नान्तप्रमेयता लक्षणं येव श्रुतिप्रवृत्तेः। ननु प्रमाण
 मुत्पादकमिति न ब्रूमः किंतु साधकमिति यदि ब्रूषेत दाजडे तथास्तु स्वप्रकाशस्व
 रूपे परमात्मनि न तदपेक्षा तत्र प्रकाशस्य स्वता सिद्धत्वात्। तमेव ज्ञात्वमनुजाति
 सर्वत्र स्यात्। नासा सर्वमिदं विजाताति श्रुतेः॥२॥ तन्वनेन जीनात्मनानुप्रविश्य नाम
 रूपे व्याकरवाणि। हेतुश्चापि माविद्वि सर्वहेतुषु नारतेत्यादि श्रुति स्मृति प्रमाणे

६

जीवब्रह्मणोरनेदप्रतिपादने देसेव सेवकता कथं स्यादित्याशंक्योपाधिकं नेदं दर्श
 यन्प्रसादयितुं न गवत्तं स्तोतिसत्यपि नेदावगम इति। सत्यपि नेदावगमेनायं बाहं त
 नमामकीनस्त्वम्। सामुद्रो हितरंगः कचन समुद्रो न तारंगः॥३॥ एकमेवाद्वितीयं ब्रह्म
 योसावादित्ये पुरुषः सोसावहमित्याद्युक्तैर्जीवब्रह्मानेदप्रमाणैर्यद्यप्यनेदावप्र
 तेपाद्यते तथाप्यविद्याकर्मविषयवासनोपहितानां श्रुतिशास्त्रादिनिरनेदेऽवगते
 प्यविद्यावस्थायां नेदावनामत इत्यभिप्रेत्याह सत्यपि नेदावगम इति। हेनाथ हे श्व
 रकीटादिचतुर्मुखात्मानां प्राणिनां नियंतर्नमो देदावगमेऽनुनवे सत्यपि नेदावग
 मे सति तवाहं नृत्योऽथवाग्निविस्फुल्लिगवत्तदंश इति तव श्वेत्यर्थः। अपिशब्दः पाद
 पूरणे। न च नेदं शंशित्वावेमप्येवांशत्वं कदाचित्प्रसज्येतेति शंका मपाकर्तुमा

षट्प. टी. हनमामकानस्त्वमिति। ममत्वमंशोननवसात्यर्थः। अंशान्शिनावर्द्धश। इति तया
 ७ दिनावोमायाऽविद्योपाधिकयोः। ईश्वरोऽप्येववन्नीकृतमायत्वात्॥ मायावत्प्रताज्जी
 वोऽशएवअंशोवांशोऽंशः। ननुनिरवयवस्यांशान्शिनावस्तस्यावयवध
 र्मत्वात्॥ यथाग्नेर्विस्फुल्लिगाव्युच्चरंतीतिश्रुत्यांशान्शिनावस्यथाकथंचित्प्रतिपादना
 त्॥ यथाग्नेर्विस्फुल्लिघटाकाशमहाकाशयेरिवानेदेप्यंशान्शोननवतीतिदृष्टां
 तेनाविष्करोतिसामुद्रइति॥ समुद्रस्यायं सामुद्रस्तरंगः स समुद्रस्यांश इत्यर्थः। क
 चनदेशकालादौ समुद्रस्तरंगस्तरंगान्नोननवति॥ दृष्टान्तप्रमेयेहिशाब्दः सर्वजन
 प्रत्यक्षगमपति। सत्यपिनेदापगमइतिपावेनुहेनाथपरमेश्वरावयोर्नेदापग
 मेनेदाभावेसत्यपितवाहनमामकानस्त्वनमदायस्त्वमित्याविद्यकएवस्वस्वमि

नावः दृष्टान्तस्तुदन्ति एवोदधितरंगः लक्षणः। ननु पारमार्थिक एव नेदः किमिति
 नास्थायते जावसतोरन्यथागुरुनिष्पवद्धमुक्तसुखदुःखजनममरणादिव्यवस्था
 नस्यादिति चेन्न। तथा सति द्वयोरपि जायं स्यात्तदितरघटादिपदार्थवत्ततश्च तन्नि
 पतानात्मत्ववाधादयो दोषाः स्युः तद्यथा जीवो जडो ब्रह्मनिन्नत्वाद्ब्रह्मवत् ब्रह्मनिन्न
 सजडत्वेन कस्यचिद्विप्रतिपत्तिरेव जीवनेदे ब्रह्म एव पृथ्वगन्नव्यमिति द्वयोरप्यनात्म
 त्वजडत्वादयो दोषाः स्फुरितिकस्य ज्ञाननाविद्यातकार्यवाधः स्यात्को वा सधनानु
 शतादयोरपि डत्वात्। विज्ञानमानंदं ब्रह्मेति श्रुतेर्माकोपो ब्रह्मणो ज्ञानविषयत्वा
 नुपपत्तिश्च जीवस्य चाज्ञानाश्रयतानस्याद्ब्रह्मादिवत्। जडस्य चाविद्याकार्यत्वेति
 यमाज्ञातेपितत्वज्ञाने द्वयोरपि वाधा ब्रूयमेवावशिष्येताव्यवहारस्तु कुं माद्यं च

षट्पंटी ॥ मुनिमित्रशशिभक्तसंज्ञेदप्रतातिवदाविद्यकान्तकरणेन्द्रियादीनामेदासु
 पगमानेरेवमविष्यतातिनकाप्यनुपपत्तिः ॥ नदवस्तुत्वेकमेवाद्वितीयं त्रस्य
 अजोत्पेक ॥ क्षेत्रज्ञं चापि मां विद्वि सर्वक्षेत्रेषु भारतद्रुत्याद्यनेदपरकृतिस्मृति
 नाम प्राणमाणं स्यात् ॥ ३ ॥ अधुना संसारादत्यंतं ज्ञातस्तत्तरणोपापं न
 गवन्तसंबोधस्तौ तु हृतनगेति ॥ उद्धृतनगनगनिदनुजदंजकुलामित्रशशि
 दृष्टे ॥ दृष्टे भवति प्रभवति न किं भवति रस्कारः ॥ ४ ॥ हे मित्रशशि दृष्टे मिस्तरणि
 शशाचंद्रस्तावेव दृष्टीनेत्रेयस्य सतथा तत्संबोधनं तथा ॥ नवतिलविदृष्टे स
 तितत्त्वमस्यादिना अपरोक्षीकृते संति श्रवणादीजनि तारवण्डाकारका
 रितायाश्चिन्तयन्तो प्रतिविविते सति कथितं ज्ञानं सत्तवस्य संसारस्यति

दय्यं यस्य तत्संबोधनं तथा ॥ उक्तं च आनागवते ॥ साक्षात्तमथ ममथ इति विधिनिवादि मोह
 कस्य कामस्यापि कामरूपेण मनस्युद्धृतः समोहको भवति साक्षात्तस्वातंत्र्येणैव वसंतादिसा
 हायं विनैवेत्यर्थः ॥ वदनमेवारविंदं वदनारविंदं ॥ हंसासनाय निगममधुश्रावित्वा हरविंदं
 साम्पमथ वामुरलीखमधुना गोपाषधदचिन्तहारित्वा त्रसादाधिकादारविंदसाम्पवदना
 स्य तत्संबोधनं हे सुंदर वदनारविंदं ॥ पंचकादिपुष्पगंधेन तदाधारपटगंधवद्यद्यापकसौ
 दयेण सुरासुरनरपन्नगादीनां सौंदर्यं तस्यौंदर्यं केन वक्तुं शक्यं ॥ नंदव्रजगावस्त्वाकल्पधा
 नेनापि ब्रह्मादिभिरपि संख्यातुमशक्यास्तन्ननामप्रत्ययपुरःसरं स्वनावादेव विंदति जाना
 तति गोविंदं तत्संबोधनं तथा ॥ उक्तं च ॥ आनागवतो हस्तवत्सेरसंख्यातैर्युथा कृत्य स्वव
 त्सका ॥ यतोऽर्जलीजानि विजिर्हुस्तनंतं नहायदा स्वामि संबंधेन गाः विंदते लज्जत

इति गोविंदस्तत्संबोधनं तथा ॥ अथ वागिनिर्वेदवचानिरेव विद्यते गोचराक्रियत इ
 ति गोविंदस्तत्संबोधनं तथा ॥ तौपनिषदं पुरुषं पृष्ठामातिश्रुतेः ॥ ओपनिषदत्वं त्वाम्
 न उपनिषदतिरिक्तप्रमाणविषयत्वं तदप्युपनिषज्ज्ञानवाध्याज्ञानविषयत्वमि
 त्यवगतव्यक्तेन न प्रमाणविषयत्वेन जडत्वाद्यनुमानोदयः ॥ यद्योपनिषदांतविषयत्वं
 नाम तदाकारान्न करणदृशुत्पादकत्वम् ॥ एतेन जगत्पालकत्वं जगवतो दत्तितं न वा
 तिजलधिमथनेऽचलमंदरवत्सेवकनवसंसारं जलधिमथनेन निवृत्तौ मंदरवदच
 लोऽत्यर्थं ह्यमदृत्यस्तत्संबोधने हेनवजलधिमथनमंदरा ॥ अनेन जगवतो न करणार्थ
 माविर्भाव इति सूचितम् ॥ ह्यस्योक्तपक्षेन परमेश्वरमत्यंतं सुखेदानां पुरुषाणां वांछिता
 र्थप्राप्तादन्नरुंषद्यदापठनमिति समुद्धिरवन्नगवच्चरणशरणस्थितिपूर्वकं पद्यदाप